

KATEDRA ZA PRAVNU HISTORIJU I KOMPARATIVNO PRAVO
Historija države Bosne i Hercegovine

Prof. dr Mehmed Bečić
Viši asst. mr. Tahir Herenda, LL.M.

Sarajevo, 05. decembar 2025. godine

ZADATAK – PRIPREMA ZA NASTAVU
(11. decembar 2025.)

Nastava zakazana za 11. decembar 2025. izvodi se u formatu slobodne debate.

Tema debate je „**Jugoslovenska država u XX stoljeću: politički ideal ili potpuni neuspjeh**“.
Studenti/ice samostalno istražuju i analiziraju uzroke, tok, prirodu, ciljeve i posljedice nastanka, razvoja i raspada jugoslovenske države u XX vijeku. Aktivnost nosi najviše 3 boda.

Obavezna je prijava za debatu do 10. decembra 2025. u 12.00 sati – putem sljedećeg linka:

<https://forms.office.com/e/JE540a8Yd4>

Raspodjela uloga:

- Studenti/ice sa početnim slovom prezimena A–K: pripremaju argumentaciju da je jugoslovenska država bila ostvarenje političkog ideala (npr. oslobođenje južnoslavenskih naroda, pokušaj zajedničkog državnog života, otpor imperijalizmu, multietnički eksperiment s pozitivnim stranama).
- Studenti/ice sa početnim slovom prezimena L–Ž: pripremaju argumentaciju da je jugoslovenska država bila potpuni neuspjeh (npr. trajne nacionalne tenzije, nefunkcionalni državni modeli, sukobi, ratovi, konačni raspad).

Zadaci za obje grupe:

- Napraviti širu hronologiju događaja i povezati je sa svojom argumentacijom;
- Izraditi jasnu argumentaciju sa 4–5 ključnih argumenata;
- Pripremiti kontra-argumente na moguće stavove druge grupe;
- Identificirati razlike u tumačenjima između različitih historiografskih pristupa;
- Identificirati razlike u tumačenju dostupnih AI alata i domaće literature.

Okvirna pitanja:

- Hronologija (šira historijska perspektiva XX stoljeća): Koji su ključni periodi u razvoju jugoslovenske države (Kraljevina SHS/Kraljevina Jugoslavija, NOB i socijalistička Jugoslavija, raspad)? Kako je svaki od njih doprinio ostvarenju ideala ili neuspjehu?
- Uzroci nastanka: Šta je motiviralo stvaranje jugoslovenske države 1918. godine? Bio je to više politički ideal ili pragmatična nužnost?
- Domet jugoslovenskog projekta: Da li je zajednička država uspjela da integriira različite narode, religije i kulture? Šta to govori o njenom karakteru?
- Politički sistemi: Kako su se politički modeli (parlamentarna monarhija, kraljevska diktatura, partijski jednopartijski sistem, samoupravni socijalizam) odnosili prema idealu zajedničke države?
- Ideološki zahtjevi: Koje su ideologije (jugoslovenstvo, unitarizam, federalizam, bratstvo-jedinstvo, samoupravljanje) oblikovale državu i da li su bile ostvarive?
- Ekonomski aspekti: Da li je jugoslovenska ekonomija (od agrarnih nejednakosti preko planske privrede do samoupravljanja) bila faktor integracije ili dezintegracije?
- Društvena osnova: Koje su društvene grupe podržavale jugoslovensku ideju, a koje su joj se suprotstavljale? Zašto?
- Unutrašnji otpor: Kako objasniti trajne nacionalne, regionalne i verske podele unutar Jugoslavije tokom cijelog njenog postojanja?
- Uporedni pogledi: Da li su drugi multietnički ili federativni projekti u Evropi (npr. Čehoslovačka, Sovjetski Savez) imali slične izazove i sudbinu?
- Historijsko nasljeđe: Kako se danas, u historiografiji i javnom diskursu, tumači jugoslovensko iskustvo? Je li to uglavnom nostalgično sjećanje ili kritička ocjena neuspjeha?